

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Szundy Károly.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Értesítés.

A debreczeni szabadelvűpárt tagjait van szerencsém külön meghívás mellőzésével e helyett értesíteni, hogy pártunknak folyó évi márczius 23-ik napjára kitűzött tisztújító közgyűlése, közbejött akadály miatt a Bika-szálló éttermében folyó évi április 13-án d. u. 3 órakor tartatik meg.

Kelt Debreczenben, 1902. április hó 6-án,

Lengyel Imre,
pártelnök.

A tarpéji szikla.

Írta a „Szabadság” részére:

Vészi József

országgy. képviselő.

Szél Kálmán legutóbbi beszédje sok magyarúratgatása adott alkalmat. Kiváló munkatársunk: Vészi József, megkérdésünkre a következőben mondja el a helyes tényállást:

Államférfiúi és kormányzati pályájának egy pihenő állomásán Szél Kálmán tegnap megállt egy pillanatra, hogy lélekzetet vegyen, mi alatt híveinek nagy tábora lelkesen ünnepelte — nagy munkabírását, termékeny szellemi erejét s a kormányzat módszerében rendszeresen érvényre jutó nemes idealismusát.

E pihenés közben egy sóhajtás röpített el ajkáról. Tudom — így szólt — hogy az ut, a melyen az ország ügyeit viszem, a csillagokhoz is vezethet, de tudom azt is, hogy ez az ut a tarpéji szikla mellett viszen el.

Ez a mélabus moll akkord egy pillanatra mintha megdöbbenette volna a hallgatóságot. A tarpéji szikla ott a Capitoliumon a politikai közélet áldozatának vesztőhelye volt. — Alatta a forrum, s róla egyenesen lelátni a Rostrumra, a hol Róma közügyeinek bajvivói az élő szó fegyverével vívták az egybegyűlt nép színe előtt dicső esatáikat.

Az aggodalmaskodók bucsut még nem láttak a miniszterelnök e szavaiban, de a bucsuzkodás lehetőségének jelzését igen. Hát csak szereljék le aggodalmaikat. Hiszen Szél Kálmán nem a tarpéji szikláról nézett le a Rostrumra, hanem ellenkezőleg.

A Rostrumról pillantott fel a tarpéji sziklára. Nem azt jelezte, hogy menni akar, hanem azt csupán, hogy tudja, hogy valamikor majd elkövetkezik az ideje az ő távozásának is.

Meg is mondta világosan, azzal a meleg őszinteséggel és közvetlenséggel, a mely az ő egyéniségét jellemzi, hogy mikor fog ez az idő elkövetkezni. Akkor, a mikor már nem lehet többé hazájának hasznára. Ragaszkodni ő nem fog ez időn tul egy pillanatig sem a hatalomhoz. Neki a hatalom nem czél hanem eszköz csupán az ország boldogulásának biztosítására.

Ha ellentétbe jutna valaha az ő hatalmi érdeke a nemzet bármely érdekével, perczig sem tétovázna, tüstént félreállana: önként menne fel a tarpéji sziklára s a maga jószántából ugrana le onnét.

Nem az az ember ő a kit előbb felkellene oda hurczolni s ugy kellene onnan letaszítani. Neki a kormányzás nem gyönyörűség, hanem kötelesség. Még pedig keserves vesződséggel, idegemésztő munkával, teméntelen izgalommal járó kötelesség.

Arra Szél Kálmánt rá lehetett birni, hogy a miniszterelnökség vállalásával áldozatot vállaljon az ország javáért, de azt, hogy az ország érdeke szenvedjen esorbát az ő miniszterelnöksége kedvéért — Szél Kálmán még mint gondolatot is a

TÁRCZA.

Egy hős asszonyról.

(Anyám életéből!)

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

(Folyt. és vége.)

En, — válaszolt az orosz tiszt kinek Jäger volt a neve.

Mig Korponayné nagy betegen feküdt Békés Gyulán, az alatt egy éjjel Kecskeméten fegyveres katonák álltak körül Leinbek postamester házat és a parancsoló tiszt kényszerítette, hogy amint az ágyból kiugrott, kövesse. A családjától sem engedték elbucsuzni. Nem gondolhatott egyebet, — kivált mikor a temetőbe kísérték ki, mint hogy agyon lövetik. Kérve a temetőbe megparancsolták a tisztt, hogy mutassa meg hováásta el a magyar koronát.

Hiába tiltakozott ellene Leinbek és állította, hogy azt nem látta, puskatusákkal taszigálták a kis Korponay lány sirjához és megparancsolták, hogy ássa azt föl. Megtörténvén az, a halottat a koporsóból kifordították s még az alatta levő

forgácsot is megvizsgálták. Még vagy egy ölnyre ásatnak lejjebb Leinbekkel és csak akkor hagyatták abban a munkát, a didergő, kifáradt emberrel, mikor már látták, hogy a magyar korona ott elrejtve nem lehet.

Neje javultával Korponay az új épületben jelentkezett, hol azután bezaratott.

Senki sem kételkedett akkor már az osztrák hadseregtől átjött tisztek sorsa fölött. Tudta mindenki, hogy golyó általi halál vár rájuk.

Sokszor beszélt Korponayné, mint esusztak térden a sok gyászruhás asszonyok Haynau lábaihoz, férjeik, fiaik életéért könyörögve. De a zsarnok kérlelhetlen maradt s nem egy nőt vittek ki ájultan a termekből és ápoltak reményvesztett asszonyok.

Korponayné, sem tudta volna a férjét megmenteni, ha nem lett volna atyjának két régi barátja az új épületben. Egy vezér hadbíró (General auditor) és egy főtörzsorvos. Ezek kieszközölték, hogy elbucsuzhasson férjétől és egy kis porroeskat adtak neki, mit az a férje kezébe esusztatott.

1849. Decz. 29-én Aradon kelt ítélettel Korponay az osztrák hadseregben

viselt rangjának, a forradalom által okozott károk megtérítéséül összes vagyonának elvesztésére és felségserítés miatt golyó általi halálra ítéltetett. — Ezutóbbít végre hajtani nem lehetett: mert időközben Korponay megőrült és az aradi katonai kórházban ápolták.

Haynau a fenti ítéletet megerősítette de 1850. jan. 12-én kegyelem útján 16-évi vasban eltöltendő várfogságra változtatta át.

Korponaynénak Bécsben lakó nagy tekintélyű atyja kieszközölte, hogy leánya meglátogathassa Aradon beteg férjét és elláthassa ruhaneművel, Pénznek adása szigoruan tiltva volt.

Az időben nagyon nehéz volt az aradi várba bejutni és azt igen kevesen bírták kieszközölni. A sok asszony kikenek férjei, fiai a várban sinlődtek kint a városban laktak s nem egy puska ropogás remegtette meg sziveiket és ejtő őket kétségbe; mert nem tudhatták, hogy nem-e szeretett férjeiket vagy gyermeküket érte a gyilkos golyó.

Korponayné Kisséknél lakott a Fazekas-téren, — Vörös László volt kereskedelemügyi államtitkár nagy szüleinél. Köztisztviselőben álló, lelkes magyar család volt, ki megszerezte az oláhok által

leghatározottabban utasítja el magától.

Nem bucsuzkodás volt hát a Széll Kálmán beszéde, hanem ellenkezőleg: *programm* volt. Rendületlenül megáll a helyen és ernyedetlenül folytatja regeneráló politikáját a míg a többség támogatja s a míg e munkájában szolgálatokat tehet az országnak. Mindaddig el nem mozdul a helyéről.

Ez az igazi értelme a tegnapi beszédnek. Így kell azt a közvéleménynek elfogni s így felfogva lelkes megnyugvást fog országszerte kelteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház mai üléséből.

— Saját tudósítónk távirati jelentése. —

Ma a költségvetést, amelyhez most már okvetlenül újabb indemniyt kell a kormánynak kérnie, félre tették, hogy a konverzióról szóló javaslatot tárgyalják.

A javaslat által kontemplált pénzügyi művelet a legnagyobb, melyet valaha Magyarországon végre hajtottak. Több mint ezer millióról van szó, mindazonáltal ez se vonzotta nagyon a honatyákat, mert az ülés megnyitásánál alig voltak vagy huszonötön jelen a Házban.

Az ülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

A napirend előtt **Nessi** Pál a házszabályokra való hivatkozással kéri az elnököt, hogy a mai ülést már két óra-kor rekeszse be, minthogy a háromórás ülések csak a költségvetési vita tartamára mondattak ki.

Apponyi elnök osztja **Nessi** nézetét és kimondja, hogy a mai ülés csak két óráig fog tartani.

Ezután minden incidens nélkül áttértek a konverzió tárgyalására. A javaslatot **Neményi** Ambrus, a pénzügyi bi-

zottság előadója ismertette. Az előadó is megvallotta, hogy a javaslat nem jelöli meg az árfolyamot, mely mellett a csoport az új járadékot a kincstártól átvenni jogosítva van. Erre nézve a közönség előtt van ugyan sokféle számítás, de a kormány ezt az adatot hivatalosan csakugyan nem közölte. Ennek az adatnak elhallgatása kétségkívül megnehezíti a javaslat elbírálását; de megnehezíti egyúttel a kormánynak helyzetét is ebben a vitában. Amde ennek az adatnak elhallgatása nem csupán a csoportnak érdeke, hanem épp úgy érdeke magának a kincstárnak is, miután az állam az elérendő magasabb árfolyamban 50 százalék erejéig részes. A mennyi koronát tehát ez a hallgatás a csoportnak hozna, ugyanannyit hoz a kincstárnak is és a mennyi koronával ennek a titoknak a felderítése esetleg a csoportot károsítaná, ugyanannyival károsítaná a kincstárt is.

Önként értetik tehát, hogy a pénzügyminiszter, mikor választania kell a között, hogy a saját pozícióját ebben a vitában kényelmesebbé tegye azzal, hogy az átvételi árfolyamot is a nyilvánosság elé viszi és a között, hogy hallgatásával az államra nézve esetleg feljavítsa a konverzió eredményét, hogy a pénzügyminiszter ily alternative előtt állva, inkább a reá nézve kényelmetlenebb eljárást választja.

A konverziótól várható eredményeknek értékét egyáltalában nem alterálja az a körülmény, hogy tartozásunknak tőkében kifejezett összege emelkedik. Mert nemcsak a mi konverzióink jártak eddig kivétel nélkül tőkefelemeléssel, hanem más, például az angol konverziók sem kerülhettek ki ezt a sorsot. Bár nem állítom, hogy a tőkeszaporulat minden időre és minden körülmények között csak is akadémius dolog, mégis biztosra vehető, hogy belátható időnkig ennek a kérdésnek gyakorlati jelentősége nincs. Mert ugy a mostani, mint minden ezután következő járadékkonverzióra nézve döntő momentum nem a tőke összege, — mely visszafizetésre ugy sem kerül — hanem döntő momentum csakis a fizetendő kamatnak az összege. Ez pedig a nagyobb tőke után is esekélyebb lesz, mint volt az eddig fennállott kisebb névleges tőke után. Egyáltalában arra az aggodalomra,

mely a nagyobb tőkére vonatkozik, felfogásom szerint egészen meggyőző módon egyetlen kérdéssel tudunk megfelelni. Ez a kérdés az, vajjon állítja-e valaki, hogy régebbi konverzióink, miután szintén tőkefelemeléssel jártak, ezekből helytelenek voltak és akarja-e valaki, hogy a tőke régi kisebb állagának helyreállítása fejében a régi állapotra térjünk vissza és az akkor fizetett kamatösszeget vállaljuk el újra?

Már a bizottság jelentése is kiemeli, hogy bizonyos fokig magánál a pénzügyi eredménynél nem kisebb dolog az, hogy a konverzió útján a koronaértéknek mint aranyértéknek internáczióális elismerése tekintetében bevégzett tényeket teremtünk. Talán előbbre is visszük ez uton azt az eltolódást, a mely ujabbban értékpapírjaink elhelyezése tekintetében szembevető módon bekövetkezett, a mennyiben tetemes részét azoknak a magyar értékeknek, melyet Ausztriából kiszorultak, Németország fogadta be. Mutatkozik ez a helyesere akkor is, ha a magyar koronajáradék újabb árfolyamáról számításokat ejtünk meg. Ekkor ugy tapasztaljuk, hogy járadékunk árfolyamának megállapítására nézve most már Berlin fontosabb piac talán mint Bécs. Kiderül ez akkor is, ha az osztrák és magyar koronajáradék árfolyamát összehasonlítjuk és az osztrák járadék árfolyamából leütjük a járadékadónak megfelelő különbözetet, mely az osztrák értékeket nem terheli. Ennek eredménye az, hogy a magyar járadéknak páritásszerű árfolyama az osztrákénál valamivel magasabb. Ez arra enged következtetni, hogy járadékunk egyik főpiacza most már Németország, azaz oly ország, a hol az osztrák járadékadó többé nem terheli.

Ezután **Barta** Ödön vette bírálat alá a javaslatot. Kifogásolta, hogy csak az előadói beszédben lát utalást egyes részletekre, de ez se elegendő. A mi azt illeti, hogy a konverzió előbbre fogja vinni a készpénzfizetés felvételének ügyét, e tekintetben felhívja a pénzügyminiszter figyelmét arra, hogy a készpénzfizetés felvételét köztudomásulag Ausztria késlelteti. Ezt oda át nyíltan meg is vallják. Pedig a törvény e tekintetben határozottan intézkedik és Magyarországnak most már joga volna önállóan intézkedni.

A konvertálandó anyagot nem találja megfelelőnek, hanem ehelyett sokkal czélszerűbb és hasznosabb lenne a közös államadósságok konvertálása. Számszerű adatokkal bizonyította, hogy ebből az országnak haszna évenként legalább 15—20 millió lenne. Végezetül kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Ut perez szünet következett ezután. Szünet után **Joszipovics** Géza szólalt fel. Elfogadja a konverzióról szóló törvényjavaslatot, csak arra kéri a kormányt, hogy a konverzió útján nyerendő összegből a horvát regale váltságot is rendezzék.

Szüllő Géza ugy látja, hogy még nem érkezett el a konverzió ideje, meg kellett volna várni a délafrikai háboru végét és meg kellett volna várni, hogy a Kinába vándorolt pénzek visszakerüljenek, akkor lehetett volna olesó pénzhez jutni.

Okolicsányi László nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert szerinte nem az országnak van szüksége a konverzióra, hanem egy pénzesopornak, hogy üzletet köthessen velünk.

Beóthy Akos: Holnap majd megcsináljuk a számadást! (Nagy mozgás)
Bakovszky István kéri, hogy be-

Zalatnánál legyilkolt Lukács család, — néh: Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter szüleinek, testvérének néhány esontját és mint ereklyét őrizte és rejtegette; mert abban az időben az ilyen ereklye is bajba hozhatta az embert.

A háznál több serdülő leányka volt és azok csavarták bele Korponayné dus hajába a kétségbe esett nők apró czéculáit és az annyira tiltott bankókat, miket azok a várban levő szeretteiknek küldtek be.

Az intelligens, szép asszony sem kerülte ki, az elrendelt és szigoruan végre hajtott megmotozást a várkapu jobb oldali őrszobában. Persze a hajára melyen francia kalapot viselt — nem gondoltak, különben várfogságba került volna ő is.

Volt az aradi várban a forradalom előtt egy sörgyár, mely a bombázás alatt leégett, ugy hogy csak a romjai maradtak meg. Ide rejtette Korponayné a behozott leveleket, miket azután egy megvesztegetett porkoláb, a czimzettek kezéhez jutatott és viszont a választ ismét odarejté.

Egyszer mégis a várparancsnok elé

kisérték Korponayné, mert egy **Mészáros** nevű fogoly által, fából remekül faragott rablánczot ábrázoló karkötőt mert viselni. A karkötőt melyet mindig sajnált, elvették tőle, őt pedig elbocsátották.

A várból később szabad volt a foglyok által készített holmikát kihozni, miknek igen jó áruk volt. Korponayné sokat hordott ki és az őrök kapott pénzen, nem egy vasban sínlődő fogolynak enyhült meg a sorsa.

Így ment ez évről-évre, míg végre egy bájos angyal ajkairól elhangzó kérés szó megnyitotta sok ezrek börtöne ajtaját Feledhetetlen Erzsébet királynőnk kieszközölte az általános amnestiát.

Korponayné is felsietett kérvényével Bécsbe, honnan örömtelt szívvvel tért vissza.

Most már ő is pihen. — Föléje hajló szomorú füzek rügyező levelei esőn-desen suttozják: Isten veled, nagy idők tanuja, — Isten veled! — Nyugodj békében.

P. Korponay Aranka.

szédét holnap mondhatta el a mit a ház neki meg is engedett. A tárgyalást holnap folytatják.

Debreczen város közgyűlése.

— Első nap. —

— (Saját tudósítónktól.) —

Debreczen város törvényhatósága tegnap tartotta közgyűlését a városháza nagytanácstermében **Puky Gyula** főispán elnökségével. A kilencz óraker megkezdett gyűlésen számosan vettek részt a törvényhatóság tagjai közül s egyes fontosabb érdekű tárgyaknál hosszas eszmecsere és vita fejlődött ki.

A polgármester jelentése.

A gyűlés első tárgyát a polgármester terjedelmes jelentésének felolvasása képezte. A részletes, minden városi ügyet felölelő jelentés a múlt hónapra vonatkozó statisztikai adatokat tartalmazta. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést.

Uj miniszter.

Komlóssy Arthur városi főjegyző és polgármesterhelyettes olvasta fel ezután **Horánszky Nándor** kereskedelemügyi miniszter leiratát, melyben miniszterré történt kinevezését tudja a törvényhatósággal. A közgyűlés a leiratot felolvasás után tudomásul vette.

A guti vasut.

A Steinberger-féle iparvasut kiépítési ügye nagyobb vitát keltett. A kiépítésre vonatkozó közgyűlési határozatot a miniszter megerősítette. Ebből kifolyólag a tanács a kiépítési munkálatok megkezdését javasolja.

Öry Mihály ellene van a vasut kiépítésének, mert az szerinte nem hasznára hanem kárára van a közönségnek.

Dr. Ferenczy Gyula szintén feleslegesnek tartja a vasut további kiépítését. Ehhez hozzájárult **Juhász Ignác** is, a ki azt hangoztatja, hogy a guti iparvasut kiépítését a belügyminiszter is feltételekhez köti. Szerinte a további kiépítés csak újabb terhet róna a városra.

Elnöklő főispán szavazásra boesította ezután a kérdést. A tanács javaslata vagyis a kiépítés mellett szavaztak 44-en ellene szintén 44-en. Egyenlő szavazat folytán a főispán is szavazott még pedig a tanács javaslata mellett és így a guti iparvasut kiépítése határozattá vált.

Névszerinti szavazás.

A belügyminiszter leirata olvastatott ezután fel, mely szerint a gyámpénztári és egyéb felesleges pénzeknek 1902.-ben miként való elhelyezésére vonatkozólag hozott közgyűlési határozatot megsemmisíti. Ennek következtében a tanács a felesleges pénzeknek miként való elhelyezésére újabb névszerinti szavazás elrendelését kéri.

Szentesi János javasolja, hogy a takarékpénztárnál levő pénzek vétessenek vissza, mert ott a kölcsönt 6°/_o-ért adják míg a betett összeget 4 százalékkal fizetik.

Elnök felteszi a kérdést, hogy a kik a tanács javaslatát, nevezetesen, hogy a felesleges pénzek valamelyik helybeli takarékpénztárba helyeztessenek el elfogadják, *igennel*, akik nem fogadják el *nemmel* szavaznak.

A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy a tanács javaslata 63 szavazattal 4 ellenében elfogadtatott.

A csendőrség hatásköre.

A törvényhatóság elhatározta, hogy a külterületeken csendőrséget alkalmaz a közbiztonság fentartása végett. Ezt a határozatot a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta azzal, hogy a város 7971 korona egyszersmindenkori és évenként tizezer koronával járuljon a csendőrség fentartásához. **Szabó Kálmán** aljegyző olvasta fel az erre vonatkozó szerződést. A város laktanyát épít, bekerített s gondoskodik jó ivóvízről. A felolvasott szerződést a tanács elfogadásra ajánlja. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Apróbb ügyek.

Kolozsvár és több törvényhatóság feliratát olvasta és fejtegette ezután **Komlóssy Arthur** főjegyző, mely átírat a városi külön törvény alkotása tárgyában hozandó határozatot kéri Debreczen várostól. A tanács javasolja, hogy a polgármesteri értekezlet, mely már Győrött és Szegeden tartatott jövőre Debreczenben tartassék meg. A tanács javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Komárom vármegye átírata a ezigányügy rendezése érdekében a képviselőházhoz terjesztendő felirat tárgyában tudomásul vétetett.

A közigazgatási bizottságnak az 1901-ik évről szóló jelentése, valamint a számonkérőszék betérjesztett jegyzőkönyve tudomásul vétetett.

Olvastatott a tanács javaslata a helybeli pénzügyekről felvett 320 ezer korona kölcsön visszatérítésének meghoszabítása tárgyában.

Dr. Szántó Sámuel figyelmeztet a mai kedvező pénzügyi viszonyokra s kéri a tanácsot, hogy a jelenlegi olcsó kamatlábat biztosítsa.

Kiss Albert a folyószámla törlesztését időközben is elintézhetőnek kéri kimondani.

Roncik Lajos főszámvevő magyarázó felszólalása után a tanács javaslata elfogadtatott.

A nagy kölcsön ügye.

Következett a házipénztár számadásainak megvizsgálására kiküldött ötös bizottságnak jelentése, továbbá a nagy kölcsön elszámolásáról szóló jelentésnek a vagyonleltár részletes tárgyalásának és az új lovassági laktanya költségei elszámolásának a legközelebbi közgyűlésre való elhalasztására vonatkozó tanácsai javaslat. A főispán megmagyarázása után

Juhász Ignác javasolja, hogy az ez ügyekre vonatkozó iratok kellő időben osztassanak ki a törv. hatóság tagjai között, hogy azok tájékozva legyenek. A javaslat elfogadtatott.

Városi szeszüzlet.

A város kezelésében álló szeszüzlet múlt évi számadását terjesztette be ezután a tanács, melyben jelenti, hogy a szeszüzlet tiszta jövedelme a múlt évben 33.594 korona és 82 fillér volt.

Juhász Ignác indítványozza, hogy miután ez ügyet így hirtelenében elbírálni nem lehet a napirendről vétessenek le és a következő közgyűlés napirendjére tűzessenek ki.

Elnöklő főispán nem kifogásolja az elhalasztást, de kéri mégis az ügyre vonatkozó iratok felolvasását.

Dr. Szántó Sámuel nem tartja oly nagy fontosságnak az ügyet, hogy az a mostani napirendről levétessenek.

A polgármester a tanácsai javaslat elfogadását, **Freund Jenő** dr. pedig napirendről való levételel indítványozza. Be-

széde közben egy közbeszólásra oly erősen argumentált, hogy elnöklő főispán a tárgyhöz való ragaszkodásra volt kénytelen figyelmeztetni.

Szabó Kálmán iparkamarai elnök felszólal a szeszüzlet ellen, a melyet a város mint erkölcsi testület nem tarthat fenn.

Elnöklő főispán kijelenti, hogy ez indítvány oly természetű, hogy ezt ez idő szerint tárgyalni nem lehet. A kérdés itt most csupán az, hogy a tanács javaslata elfogadtatik-e vagy sem?

Kovács József úgy véli, hogy ez ügyben nem szavazásnak, hanem elnöki intézkedésnek van helye.

Abrahám László főügyész véleménye szerint a közgyűlés olyan helyzetben van hogy a tárgyalást most eszközölheti.

A főispán a kérdést szavazás alá boesátja. Az elnapolás mellett szavazott 33, ellene 49. E szerint a közgyűlés a tárgyalást mondta ki.

Kiss Albert indítványozza, hogy a szerződés olvastassék fel.

A főispán az ülést öt perczre felfüggesztette, mely idő alatt a szerződést előhozta a városi tiszti főügyész.

Szünet után:

Abrahám László olvasta fel a városi tanács javaslatát, majd **Hajdu Gyula** tanácsnok a város és üzletvezető között kötött szerződést.

Juhász Ignác indítványozza, hogy az újabb tanácsai határozat is olvastassék fel. Elnöklő főispán e kérdést szavazás alá boesátotta s a közgyűlés többsége nem kívánta e felolvasást.

Freund Jenő nem fogadja el az üzletvezetőnek adandó jutalékot. A tanács a szerződésre vonatkozólag nem informálta a közgyűlést kellőképen. A javaslatot elfogadhatónak nem tartja.

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester pártolja az üzletvezetőt és jogosnak tartja a neki adandó jutalékot.

Kiss Albert konstatálja, hogy a városnak ez idő szerint **Pap László** üzletvezetővel szerződése nincsen. A tanácsai javaslat tárgyalásának elhalasztását kéri. Szerinte a szerződés egyes pontjai nem tartattak meg, mert **Pap László** pénzbírsággal volt büntetve, de nem tűnik ki, hogy e büntetési összeget ki fizette ki?!

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester kijelenti, hogy az állam tervbe vette az összes szeszüzletek állami kezelésbe vételét, tehát az ügy nem sokáig marad jelen állapotában.

Szentesi János és **Hajdu Gyula** személyes ügyben szólaltak fel.

Elnöklő főispán kijelenti, hogy, miután a tanácsnok a szerződés meghoszabítására vonatkozó határozata nincsen, utasítsa a közgyűlés a tanácsot a szerződés meg, vagy meg nem hosszabbítására nézve.

Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester csodálkozik, hogy a főispán javasolja ezt. Annak tulajdonítja, hogy a régi dolgokkal a főispán még nem ismerős (Közbekialtások: *Kezd már ösmérs lenni!*)

Elnöklő főispán felteszi a kérdést, hogy a kik a tanács javaslatát pártolják álljanak fel. A tanács javaslatát 38-an fogadták el, ellene szavazott 29. Tehát a tanács javaslata elfogadtatott. A meghoszabítás kérdése már a tanács előtt lévén, javaslatát visszavonja.

A gyűlést ezután elnöklő főispán berekesztette és a további pontok tárgyalását ma délelőtt 9 órára tűzte ki.

Igazgatóválság a Nemzeti Színházban.

Az az ítélet, melyet a budapesti büntető törvényszék tegnapelőtt a *Liptay Beöthy*-ügyben hozott, ma is közbeszéd tárgya és általános az a vélemény, hogy *Beöthy* ezután az ítélet után nem maradhat a Nemzeti Színház igazgatója, illetőleg le nem mondana, felsőbb hatósága nem hagyhatja abban a díszes székben, melybe nepotismus ültette bele.

Különben *Beöthy* maga is érzi helyzete tarthatatlanságát. *Tóth* főrendező tegnap levelet talált asztalán, melyben *Beöthy* szokott kollégialis hangon azt írja neki, hogy magánügyei lehetlenné tesszik neki a legközelebbi négy nap alatt az igazgatást; kéri, hogy további intézkedésig helyettesítse. A levélen nincsen dátum, úgy hogy *Tóth* nem tud eligazodni, hogy a levelet a tárgyalás előtt vagy után írták-e?

A mit *Tóth* nem tud, azt mi tudjuk. *Beöthy* ezt a levelet bizonyára a tárgyalás után írta és nem keltezte, hogy néhány napi haladék legyen, mert a saját ügyében nem mert maga határozni. A dinastia feje, *Rákossy Jenő* ugyanis nem volt Budapesten és *Beöthy* bizonyára beakarta várni a távi atilag hazaszóltott családfeje véleményét.

Rákossy ma reggelre haza is jött és most már azt hisszük, hogy *Beöthy* a négy nap letelte előtt be fogja adni végleges lemondását és nem fogja bevárni a hivatalos menesztést, melylyel négy napnál tovább aligha késnek.

Gróf *Keglevich István* intendáns, egy újságíró előtt azt mondta, hogy *Beöthy* még nem mondott le; tőle néhány napi szabadságot kért és kapott. A későbbi eljárásra vonatkozólag az intendáns kijelentette, hogy a lapokban megjelent közlemények alapján — melyek nagyon is szétágaznak — ő hivatalból sem mit sem tehet; be fogja várni az ítélet hivatalos indokolását és ahhoz fogja szabni további eljárását.

Gróf *Keglevich* álláspontja feltétlenül korrekt. Hivatalból a hivatalos akta alapján lehet csak eljárni; de ahhoz tulnan sok anyagot adtak a lapok, hogy *Beöthy* önként lemondjon.

Az új igazgató személyét illetőleg nagyban megy a válogatás. A legnagyobbr valószínűség szerint *Abrányi Emil* és dr. *Várady Antal* jönnek kombinációba.

Elevenen eltemetve.

— Saját tudósítónktól. —

Szerencsétlenség történt szombaton reggel *Vukováron*. Tudósítónk jelentése szerint a múlt hét elején fogtak egy ma-lom építéshez.

A földmunkát 14 ember végezte átalányösszegben. A munkások hogy minél gyorsabban haladjon a munka, nem igen törődtek azzal, hogy a kiásott föld falazatát megtámasszák. Pénteken egész nap és egész éjjel esett az eső, a víz-tömeg a föld falakat nagyon meglazította. Szombaton reggel *Tisics Poram*, *Dvar-sics Antal*, *Kezevics György* és *Verbovoski Milán* munkások három méter mélységben dolgoztak épen, a mikor az esőzéstől meglazult földfal tíz méter hesszuságban leszakadt és eltemette a lent dolgozó négy munkást. A szerencsétlenség reggel nyolcz óra tájban történt, de csak tizenegy óra felé találtak rá az eltemetett munkásokra.

Akkor már mind a négy halott volt. A rendőrkapitány a munka felügyeletével megbízott munkavezetőt letartóztatta.

NAPI HIREK.

Kiss Áron Budapesten. E hó 17-én a kálvinista és lutheránus egyházak vezetőfőfői gyűlést tartanak mindkét egyházat közösen érdeklő ügyekben. Másnap a báró *Baldácsy* alapítványának lesz ülése, melyből tudvalevőleg valamennyi protestans egyházkerület nyolcz ezer koronát kap évenként. Ez alapítványi ülésen a tiszántuli egyházkerület *Kiss Áron* püspök és *Dégenfeld József* gróf főgondnok fogják képviselni.

A presbitérium ülése. A debreczeni ev. ref. egyház presbitériuma két héttel ezelőtt rendes gyűlést tartott, amelyen azonban nem végzett a kitűzött tárgysorozattal. Most mult vasárnap sem fejezte be tárgyalásait, mert a csapókereti istentiszteletek rendezésén kívül még néhány apróbb ügy is elintézetlenül maradt. A letárgyalt pontok jegyzőkönyvét holnap szerdán délelőtt tizenegy órakor hitelesíti a kiküldött bizottság. A folytatólagos gyűlést e hó 13-ra, vasárnapra hívta össze az elnökség.

Üdvözlés Szávaynak. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara új titkára egymásután kapja az üdvözléseket az ország minden tájékáról. Az aradi kamara csak a napokban üdvözölte s most a „Debreczeni Kereskedő Társulat” köszönti a következő meleghangú átirattal:

Nagyságos Szávay Gyula urnak
Győr.

Társulatunk és a debreczeni kereskedelmi és iparkamara között évtizedek óta rokonszenves, szoros kapcsolat áll fenn, és ezen viszonyt azon körülmény, hogy a kamarának Istenben boldogult érdemes titkára: Dr. *Király Ferencz* társulatunknak főtitkára volt, még szorosabbá, bensőbbé tette.

A midőn ezen kiváló munkatársunk és szellemi tanácsadónk ravatala előtt állottunk, aggódva néztük a jövőt: vajjon ki fog örökebe lépni, vajjon megtaláljuk-e utódjában azt, a kit benne elvesztettünk. A pályázatok eredménye, ha nem is volt meddő, de várakozásunknak nem felelt meg. Már-már lazulni láttuk azt a kapesot, mely bennünket a kamarához fűzött midőn váratlanul kaptuk azt az örömhírt, hogy Nagyságod — akinek eddigi sikeres és eszmegazdag működését évek óta teljes rokonszenvvel és meleg érdeklődéssel kísérjük figyelemmel — a kamarai elnökség meghívásának engedve, a titkári széket elfoglalni késznek nyilatkozott.

Midőn ezen elhatározásáért társulatunk és városunk kereskedői kara nevében legmelegebb üdvözlésünket nyilváníttuk, igaz barátsággal és meleg rokonszenvvel várjuk Nagyságodat új otthonába, városunk ősi falai közé és biztosítjuk arról, hogy úgy mi, mint kartársaink, feladatunknak fogjuk tekinteni, hogy körünkben mind azt feltalálhassa, a mit a hamisítatlan magyar barátság nyújthat.

Magunkat szíves jóindulatába ajánlva, őszinte nagyrabecsülésünk kifejezése mellett maradunk

Debreczen, 1902. április hó 7-én.

kiváló tisztelettel

fenyéri *Zádor Lajos* elnök, *Bárdos Géza* titkár.

Ugyancsak e helyen említjük meg, hogy *Szávay Gyula*, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara új titkára e hó 20-án foglalja el hivatalát. A kamara rendes közgyűlése május elsején lesz s e gyűlés napirendje előtt lesz az új titkár ünnepélyes beiktatása. *Szávay Gyula* ez alkalomból mondja el

székfoglaló beszédét, mely iránt, tekintettel az új titkár személyére, általános az érdeklődés.

Egyházmegyei előértekezlet. Ma délelőtt 9 órakor kezdődő egyházmegyei gyűlés előértekezletét tegnap délután tartotta meg az előkészítő bizottság. A mai gyűlés főtárgya az egyházlátogatások Debreczenre vonatkozó részének tárgyalása lesz.

Novella a nyíltérben. A szerelem sok mindenre képes. Hőssé teszi a gyávát és pulyává gyömöszöli az erőset. A legtöbb harc és háboru a földön mind a nőért történt a trójai ostrom óta és előtt. Szokatlan nyíltéri közlemény jelent meg legutóbb egy vidéki lapban. Daczára hogy parancsolók, követelők, ridegek a nyíltéri nyilatkozat szavai, mégis valami kis novellisztikus levegő csap ki a sorok közül: a mögötte az alatta rejlő szerelem lehetetlen élete ez. A szokatlan nyilatkozat szóra így hangzik.

Felkérem azon ismert t. urat, aki folyó hó 2-án éjjel a Korona szálloda előtt levő fényképekkel telt kirakatom üvegjét betörte és abból . . . urhölgy fényképét kivette, hogy a fényképet adja vissza és az okozott 40 frt. kárt 24 óra alatt megtérítene szíves legyen, nehogy kénytelen legyenek ellene a büntető eljárás folyamatba tenni.

Langsfeld M. Mór.

Valóságos kis novella, melyet mindenki a saját fantáziájával színezhethet ki olyanná, a minőnek ő szereti a merész szerelmi kalandokat. Mert e kaland eléggé merész és úgy sejtjük, hogy nem egészen közönséges ember rejlik mögötte, mert akkor aligha állna a nyilatkozatban „t. ur.” És úgy sejtjük, hogy a fényképész sem igen banná, ha naponta bevernék a kirakatot ilyen urak. Reklámnak is, üzletnek is jó az ily nyílt-éri felszólalás. A közönségnek meg van miről beszélni.

Kerékpárosok hangversenye. A debreczeni kerékpárosok sikerültek igérekző hangversenyt rendeznek ma este fél kilencz órakor a *Dreher-sör-csarnok* tágas télikertjében. A hangversenyben *Komlóssy Emma*, színházunk primadonnája is több énekszám-mal vesz részt. *Markovits Rózsa* urhölgy pedig zongora-művészetével fogja szórakoztatni a közönséget. Nagy *András* ev. ref. énekvezér kellemes baritonjával szintén több énekszámot fog énekelni a „*Kurucz-nótákból*.” *Farragó Ödön* színházunk komikus tréfás magán-jelenetet ad elő. Az elárusított jegyekből már előzetesen megállapítható az est sikere.

A nagy névtelen. Érdekes alak került tegnap a rendőrség elé. *Hollósi Bélának* nevezi magát, de ennek igazolására nem tud semmiféle írást felmutatni. Olyan „se országa, se hazája”-féle ember, aki szüleit sem ismerte, sőt azt sem tudja, hol született. Bőbeszédűséggel adta elő a rendőrségen az általa kifundált mesét, hogy hol járt, merre barangolt. Allítólag *Amerikát* is bejárta volna. Azt állítja, hogy ő rablott gyerek. A rendőrség elé különben lopás miatt került a nagyvilágot bejárta férfi. *Parti József* erdész egy kétesövű fegyvert adott át *Molnár István* erdőőrnek és *Hollósi* ezt lopta el. A titokzatos férfi kilétének kipuhatólása érdekében a rendőrség megindította a nyomozást.

Biadalom az utcán. Súlyosabb kimeneteli szerencsétlenség történt tegnap délelőtt kilencz órakor a *Szent-Anna* utcán. *Balmazújvárosból* három szekér jött Debreczenbe s a lovak valamitől megriadva, örült vágatásba törtek ki és ragadták a szekeret keresztül-kasul az utcán. Az első szekér kereke csakhamar kiesett, a tengelye eltört, így a lovak megállottak. A második szekérbe fogott lovak a kath. gimnázium épületénél levő kőmives-állványoktól meghök-kentek s hirtelenében vissza akartak fordulni. A vad vágatástól e szekérnek is

eltört a rudja s az oldala is több helyen betört. A harmadik szekéren Kulesár János fiatal kocsis ült, ki az erős rázkódástól kiesett a szekérből. A kerekek keresztül mentek rajta s betörték a fejét. Az egyik ló megbötött futásközben s úgy elesett, hogy kitört a lába. A rendőrség leszuratta a kinlódó jószágot. A szekerek Varga János b.-ujvárosi gazdálkodó tulajdonai voltak.

A meglopott kórház. Kocsis Imre csavargó nem csekély feladat véghezvitelére adta a fejét. Az élelmes férfi, ki már többször volt büntetve, a kórházat szemelte ki alkalmas betörő helynek s hogy igyekezett siker koronázta, az ápolónők győződtek meg róla szomorított szívvel. Kocsis Imre ugyanis ravasz fufanggal kiesztelt módon bejutott a kórházba s az ápolónők ruháit összesomagolva, nesztelenül eltávozott. A jeles férfi megugrott ugyan a lopott holmival, de a rendőrség nyomában van s mielőbb közre fogja keríteni.

Levél a királyhoz. A tavaszról azt tartják, hogy vidámságra deríti az embereket. Egy debreczeni atyafi azonban úgy fél tőle mint a tüztől, mert a tavasz beállta menydörgős zivatarok közeledtét jelenti. Az a rögeszméje a szerencsétlennek, hogy az égzengésben hallja az Uristen pusztító haragját. Szeretne előle menekülni a földről, de halálában fél a menyországba szállni, mert ott még közelebb lesz a menykőhöz. Csak a felsőes király várában szeretne meghuzódni, mert róla azt tartja, hogy nagy hatalmánál fogva az ég haragjának is tud parancsolni. Levelet irt hát a királynak, melyben felkérkedik melléje és annyira meg van győződve, hogy a király nem tagadja meg kívánságát, hogy a kérvényhez irt kísértő levelében új ruhát kór a vármegyétől, mert — írja — a husvéti kalácot már ő felsége asztaláról akarja megenni. A kabinetiroda kérésére a megyei hatóság megadta a kellő felvilágosítást a hibbant eszű emberről, kinek így az idén is otthon kell hallgatni az égzengését.

Kedvezményes vasuti jegyek pünkösdre. Horánszky Nándor kereskedelmiügyi miniszter a magyar királyi államvasutak igazgatóságának javaslata alapján a főváros látogatásának megkönnyebbítése érdekében megengedte, hogy a magyar királyi Államvasutak összes, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak állomásairól Budapestre és vissza utazók részére a Szent-István napi ünnepekre nézve már évek óta fennálló kedvezményt, tudniillik az I. és II. osztályban közvetlenül alacsonyabb kocsiosztályú egész jeggyel, a III. osztályban pedig II. osztályú féljeggyel való utazhatását a pünkösdi ünnepekre is életbe léptethessék. A közelebbi határozmányokat a nevezett két vasut igazgatósága legközelebb teszi közzé.

A pálinka. A zseniális francia regényíró, Zola Emil remek regényt irt e testet, lelket megrontó, az embert állattá lealjasító ital ellen. Aligha olvasták e regényt Keskés János, Kertész Imre és Karsai Sándor, mert különben nem ittak volna annyi sokat belőle tegnap. Az ital e hősei valamelyik kisebbeszerű csapszékben úgy eláztak,

hogy mikor az utcára kikerültek, azt sem tudták, melyik tájéka felé járnak a világnak. A három férfiú részeg fejjel oly botrányt rögtönzött az utcán, hogy rendőrségnek kellett közbelépni s megtették ellonuk a feljelentést.

Aranygyűrű rézből. Furfangos csalásról rántotta le a leplet tegnap a rendőrség. Klein Záli nevű asszony a SzentAnna-utcán házról-házra járkált s két gyűrűt kínált megvételre, melyet aranyrak mondott. A poszton álló rendőr figyelmessé lett az asszony házalására s igazolásra szólította fel. A kérdésre oly zavaros feleletet adott az asszony, hogy a rendőrségi bűnügyi osztályhoz kísérte fel a rendőr, hol kiderült, hogy az állítólagos aranygyűrűk értéktelen rézből vannak. A csaló asszony ellenében megindították a vizsgálatot.

A Csokonai-kör választmányi-ülése. A Csokonai-kör választmánya népes és élénk lefolyású gyűlést tartott tegnap délután 4-től 6-ig a városháza kis tanácstermében. Jelen voltak: Géresi Kálmán elnök, Komlóssy Arthur alelnök, dr. Tüdős János főtitkár, Tóth Béla pénztáros, dr. Kardos Albert titkár, Aczél Géza, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Ferenczy Gyula, Hamar László, Lengyel Imre dr. Öreg János, Szabó József, Zoltay Lajos választmányi tagok.

A választmány mindenekelőtt megbizta Lengyel Imrét, az Emlékkert-felügyelőjét, és Komlóssy Arthurt, hogy a szabadság-szobor felállításának idejére végeztessék a kerten szükséges legsürgősebb átalakítást, hogy a szobornak meglegyen a kellő perspektívája. A székely-estéről szóló titkári jelentést, a melyből kitűnt a Csokonai-kör e felolvasó ülésének fényes erkölcsi és anyagi sikere, örömmel vette tudomásul a választmány, a jövedelmének hová fordítására nézve a választmány egyhangulag elfogadta Tüdős főtitkár indítványát mely szerint a Csokonai-kör a székely-este jövedelméből 300 koronával belép alapító-tagul a Székely-egyesületbe, azonkívül 50 koronát küld az agyagfalvi honvédelemre, 50 koronát pedig a brailai (Románia) szorongatott ev. ref. egyház és iskola segítésére. Az új helyiség kérdésében két rendbeli határozatot hozott a választmány; egyrészt megbizta a pénztárost; titkárt és Aczél Géza v. tagot, hogy béreljenek egy ideiglenes helyiséget, másrészt utasította az elnökséget, hogy intézzen sürgős kérvényt a városi tanácshoz a Csokonai Vitéz Mihály Bethlen-utcai szülő-házának átadása végett a melyben aztán a Csokonai-kör végkép elhelyezkedhetnek.

A választmány aztán letárgyalta az 1902. évi költségvetést és elfogadta a számvizsgálói jelentést a pénztári kimutatásról. A költségvetésbe két új tétel került; a Csokonai-kör ugyanis megrendelte a „Magyar Remekírók” című gyűjteményt. Azonkívül Komlóssy Artur indítványára a folyó évtől kezdve évi 200 koronát irányoznak elő egy: Csokonayról szóló irodalmi műre.

Az apróbb ügyek közül felemlítjük, hogy Szilágyi Károly a kör volt ügyész két évi tiszteletdíját a kör-

nek adományozta, hogy Foltényi Vilmos az 1848. évi első felelős miniszterium arczképével, Komlóssy Artur a Lilla arczképéről írott füzetével, a Csokonai és Lilla kabinetfényképével és Zoltay Lajos „Debreczen 200 év előtt” című tanulmányával gazdagította a kör könyv — illetve ereklyetárát.

Végül jelenti a titkár, hogy a Csokonai-körbe újabban a következő tagok léptek be: dr. Peczko Ernő ev. ref. gim. tanár, Várady Károly piarista gimn. igazgató, Lichtblau Albert, önkéntes iskolatulajdonos, Oláh Károly városi tanácsos, Szundy Károly a „Szabadság” szerkesztője. Ezt annál nagyobb örömmel fogadta a választmány, mert utóbbi időben a Csokonai-kör sok tagot veszített halál és elköltözés következtében.

Házasságkötések. A tegnapi nap folyamán a következő párok kötötték házasságát a debreczeni anyakönyvvezető előtt: Orgován István ev. ref. kisbirtokos — Csonka Erzsébet gör. kath. Konecsny Lajos ág. ev. szabósegéd — Biró Irma róm. kath. szabósegéd — Karakas Irma ev. ref.

Razzia a csavargók ellen. A legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen panaszok hangzottak el a rendőrség ellen. Azt panaszolták egyesek, hogy a rendőrség nem jár el elég erélyesen a közbiztonság terén. A rendőrség most szigorubban vette a dolgot, erősebb őrzőjáratot szervez és a szállásadásoknál nagy figyelemmel jár el. Ezenkívül minden este raizzott art s összefogdosztja a közbiztonságot veszélyeztető csavargókat. A rendőrség ez erélyes eljárásának bizonyára meg is lesz a kívánt eredménye.

Házi szarka. Vásári Ágnes neve nem először fordul most meg a hirrovatban. A rossz hajlamú leány sportszerűleg üzi a tolvajlást s amit a szeme meglát, a keze rögtön eltulajdonítja. Tegnap gazdájának Kürschner Frigyesnek a lakásából lopott el egy ébresztőórát, egy ezüst kanalat, gyertyát és más egyebet és azután megszökött Debreczenből. Nem sokáig gyönyörködhetett az eltulajlott holmiban, mert a rendőrség Nagyváradon letartóztatta s vissza származtatja Debreczenbe, hol az ügyészség foglya lesz.

Halálozások. Tegnap a következő egyének hunytak el városunkban: özv. Jósza Péterné 92 éves nyugdíjasnő, Szabó Józsefné 42 éves háztartásbeli. Varga Julianna 5 éves gyermek, Szvitlovits József 6 hónapos, Végh László 8 hónapos, Sárkány József 10 hónapos, Vass Károly 12 hónapos és Szathmáry János 3 hónapos csecsemők.

x **Háztartásban** nélkülözhetetlen a kávé, mely fogyasztási czikkkel óriási visszaélések történnek. Ma már hazánkban minden óvatos háziasszony kitünő zamatot kávéval rendelkezik, ha szükségletét a FIUMEI KÁVEBEHOZATALI TARSASÁGTÓL FIUMBÓL fedezi, honnan elvámolva és bérmentve küldik a létező legfinomabb kávéfajokat igen jutányos árban. 5. kg. New Cuba 15 k.,

Halmágyi Samuel női felöltők legnagyobb áruházába

Megérkeztek a tavaszi újdonságok: Női és gyermek felöltők, bluzok, övök, nyakdiszek, napernyők dusválasztékban. **holynon érkeznek!**

5 kg. Ceylon 16. 50. 5 kg. Soerabaja 16. 50. Arlapot ingyen és bérmentve küld ezen ismert szolid hazai vállalat.

Napernő ujdonságok legnagyobb választékban kaphatók **Bartha Kálmán fotéri üzletében** melynek megtekintésére a mélyen tisztelt vevőközönséget felkéri.

Mai számunkból **Csarnok** rovatunk térszúke miatt kimaradt.

Kötelen a másvilágra.

Életunt muskásasszony.

— Saját tudósítónktól —

A *Könyök*-utczának megvan a maga áprilisi szenzációja. Egy életunt munkásnő, a kit erősen megviseltek az élet zivatarai — tegnap este hat óra tájban, *istrángkötéssel felkötötte magát a mestergerendára és mire észrevették kiszenvedett.*

A gyászos eset hire forrongásba hozta a máskor esőndes utcát és a tizenhatos számú ház udvara csakhamar megtelt kíváncsiakkal, a kiket a titokzatos öngyilkosság csalt a színhelyre.

Kozma Lajosné negyvenhat esztendőn keresztül törte az élet utjait. El-el-fáradt, de tovább küzdött, míg most végleg megpihent.

Az öngyilkos levele.

Özvegyasszony volt a szerencsétlen, árva — atyafi nem siratja. Szomszédai is sejtették mi vitte a végzetes utra s miért dobta el magától az életet?

Egy kis levél, a mely napszámosasszony eseténél szinte különös — megmagyarázza a rejtéjt. A kusza betűs, helyesírási hibáktól hemzsegő levél ott feküdt az *ablak párkányon, ezerúzával megírva.*

Szól pedig a maga teljes egészében a következőképpen:

Az rendőrségnek!

Kinyilvánítom, hogy azért kötöm fel magamat, mert szörnyű mód ráuntam a világi bajokra. Ninesen más oka, csak az hogy nem akarok tovább élni. Ennyi az egész.

Kozma Lajosné.

A halottas háznál.

Egyik szomszédja *Fazekas* Imréné ment át *Kozmánéhoz* este nyolc óra tájban. Rémülve látta a csüngő holttestet és jajgatásával csakhamar összeesőditette a szomszédságot.

Levágták az élet terheit önként eldobó asszonyt, de már késő volt — kiszenvedett.

A rendőrség jegyzőkönyvet vett föl a helyszínen s aztán kiszállították a hullát a közkház boncztermébe, honnan ma délután adják át a siri nyugalomnak az életunt boldogtalant.

Öngyilkosság maróluggal.

A szeszital halottja.

— Saját tudósítónktól. —

Künn a *Móricztelepen* szegényes, szürke házikóban éldéglét évek óta *Szabó* József vaggongyári munkás. Józan, becsületes munkásember, a kinek egyetlen buja van s ez az, hogy a felesége született *Király* Borbála jobban szereti a pálinkát, mint őtet — a hités, törvényes házastársát.

Ez okozott legtöbb keserűséget *Szabó* Józsefnek, de ettől is megszabadult, mert a szerencsétlen iszákos feleség *tegnap délután öt óra tájban maróluggal megmérgezte magát és fél órai fájdalmas vergődés után kiszenvedett.*

A férj nem volt odahaza a végze-

tes pillanatban, melynek egyetlen tanuja van, a kis négy esztendő *Gyurka*. A piczike előtt hajtotta fel *Szabóné* a köcsögbe készített maróluggot, mely megszabadította az élettől.

Halálát férjén kívül öt kiskoru árva siratja. Tettét, mint a vizsgálat kiderítette önkivületi állapotban követte el.

Hulláját ma teszik sirba a közkház bonczoló asztaláról.

VIDÉKI HIREK.

A ki selymet lopott. Balma z-Ujvárosban e hó másodikán husz méter selymet loptak el. A lopás éjszaka történt, s a károsult *Lázár Béla* észrevette ugyan a tolvaj kotorászását, de nem tudta őt elespni. *Szinicz Ferencz*, az újvárosiak derék esendőrőrmestere tegnap kinyomozta a tettest, aki nem más, mint *Erdei István*, ismert tolvaj. A bűnös beismerte tettét s most a járásbíróóság börtönében elmélkedik a selyemlopás történetén és gyászos következményein.

A meggyilkolt kereskedőné. *Ibreg* faluban pénteken este két ismeretlen alak állított be *Reisinger* Simon kereskedő házához. *Reisinger* valami üzleti dologban távol volt s így csak neje volt odahaza. A két alak egyszerre reáugrott *Reisingerné* és a kétségbeesett asszonyt leszúrták. A szerencsétlen asszony azonnal összeesett s míg kiömlő vérében fetrengett, a rablók szeme láttára rabolták el a szekrényekben levő ékszereket és készpénzt.

Ismét katonai affér. A katonai és polgári hatóságok mindent elkövetnek, hogy a hadsereg tagjai s a polgárság közötti békességet fenntartsák. Mostanában régen nem is történt összetűzés polgárok és katonák között. E békés állapot azonban megzavarta egy nagyon is szomoruan végződött eset. Távirati értesülésünk szerint *Temesvárott* az elmúlt éjjel a *Koronaherezeg-szállóban* *Holz* szekerészhadnagy együtt mulatott *Dolocsá* gyaloghadnaggyal. A hadnagyokkal áttellenben *Csendes* Jakab nyomdatulajdonos ült a feleségével, egy hölgy ismerősével és több barátjával. A tiszték már jó hangulatban voltak és a hölgyekre bántó megjegyzéseket tettek. *Csendes* Jakab túrto egy ideig az alkalmatlankodást, később rendutasította őket. A tiszték erre kardot rántottak, de *Csendes* és barátai hamarosan lefegyverezték *Dolocsát*. Erre *Holz* Csendesre rohant kivont kardjával, a ki menekülni igyekezett, de a tiszt utólérte s kardjával több helyen megsebesítette és azután egy hatalmas csapással leterítette. *Csendes* ketté hasított koponyával terült el a földön. A támadó hadnagy is mély sebet kapott a fején a felé dobált vizes üvegektől. A városban óriási felháborodást keltett e legujabb katonai botrány.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Heti műsor.

Kedd: bérlet 150-ik szám „C” *Kurucz Feja*

Dávid.

Szerda: bérlet 151-ik szám „A” *Kurucz Feja*

Dávid.

Csütörtök: bérlet 152-ik szám „B” *A Kis szö-*

kevény.

Péntek: bérlet 153-ik szám „C” *A pajkos di-*

kok. Ezt követi *A pillangó kisasszony.*

Szombat: bérlet 154-ik szám „A” *A modell.*

* **Kurucz Feja Dávid.** *Fényes* Samu dr. nagyszerű történelmi színműve tegnap este került előadásra másodszer a debreczeni színpadon. *Komjáthy* hatalmas volt a czimszerepben és *Komjáthy* Z. Terézszel együtt nyílt színen is ünnepelés tárgya volt. *Odry* sokkal jobb volt, mint a bemutatón és *Gábor* diákja különösen a harmadik felvonás nagy jelenésében dicséretes, lelkiismeretes alakítás. — *Berlányi* Vanda igen jó volt. A színház teljesen megtelt, a mint minden valószínűség szerint megtelik a mai — harmadik előadáson is.

TÁVIRATOK.

Sztrájkoló munkások.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

Az itteni szivargyárakban dolgozó munkások gyűlést tartottak, a melyen a szónokok általános sztrájkra szólították fel a munkásnőket. Dijonban a sztrájkoló kocsisok tartottak gyűlést, a melyen verekedésre került a dolog. A sztrájk egyre tart.

Békesség Triesztben.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

A Trieszt városára és területére elrendelt kivételes intézkedéseket április 6-án kelt összminiszteriumi rendelettel megszüntették. A rendeletet holnap közli a bécsi hivatalos lap és az osztrák törvénytár. Egyidejűleg a statáriumot is megszüntetik.

Nihilista merénylet.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

Moszkva város rendőrfőnökét: *Tropow* tábornokot tegnap az utcán megtámadta egy nihilista, s daczára a sztránségéd védelmének mellbeszurta. A merénylő azután még mielőtt elfoghatták volna agyonlőtte magát. *Tropow* állapota igen válságos.

Balkán mozgalmak és hadseregünk.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

Igen érdekes katonai eseményről értesít fővárosi tudósítónk. Távirati jelentése szerint Szabadkán a legközelebbi napokban a közös hadsereg három gyalogezredét akarják összpontosítani. E műveletet a Balkán mozgalmakkal hozzák összeköttetésbe. A Balkán mozgalmak ugyanis szükségessé teszik a határközelében egy megfigyelő hadosztály felállítását. Erdeklődéssel nézünk a dolog fejleményei elé.

A Kossuth siremlék ügye.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

A fővárosi tanács tegnap foglalkozott a Kossuth mauzóseum ügyében hozott bíráló bizottsági határozattal. A tanács javasolja, hogy a *Strobl* Gerster féle pályamű első díjjal jutalmaztassék, és kivételre is elfogadtassék, továbbá, hogy a megítét további díjakat is kiadják.

A burok elhatározása.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

Mint brüsszeli távirat jelenti: *Leyds* dr. ügyvivő kijelentette, a bur vezérek ama határozatát, miszerint feltétlenül ragaszkodni fognak a függetlenségi követelésükhöz. Ugyanezen érkezett távirat szerint, az angolok helyzete Dél-Afrikában egyre kedvezőtlenebbé válik.

A legbiztosabb,

és évek hosszú sora óta legjobban bevált

Gazdasági magvak**Konyhakerti magvak****Direct erfurti Virágmagvak****KONTSEK GÉZA**előbb Gaszner Károly
magkereskedésében**Kossuth utca 7. sz.**

Kaphatók

**Nagyfogyasztóknak és
viszont elárusítóknak**

jelentékeny kedvezmény

Nagyképes árjegyzék ingyen.**A tavaszi idényre**

kalapok, uri és gyermek ruhák

legolcsóbban beszerezhetők

Csapó-utczán,**BALLA MIHÁLY**

üzletében.

pf.

Itt a tavasz!

és vele együtt megérkeztek a legfinomabb és legolcsóbb

szobapadló lakkok

zománcz festékek, vízhatlan butorlakk, Kencze, mindennemű hazai és francia földfestékek, és saját örlésű olajfestékeink, melyek a nagyérdemű közönség becses pártfogását várják

Hazafias tisztelettel:

NEUMANN és WEISZ

diszfaragványok, fournirok és gör-lécek gyári raktára Hatvan-u. 5 Big-nióház.

kc

**Artézi és szivattyus
kutak furására**

községek, gyárak, gazdazágok és magánosok részére, valamint saját készítményű szivattyuk felállítására és javítására jutányos feltételek mellett ajánkozik

Guró Lőrincz

kutfuró-mester és vállalkozó ki 16 év lefolyása alatt

**220-nál több sikerült furt
kutát létesített.**

Megrendelések ezimemre Debreczen Varga-utca 20-ik szám intézendők.

Füzlet: **Kálnai Lipót** Fiók üz et
Piacz-u. Bika szalldával szemben. keztü-gyára és elsőrangú sz. Steinfeld ház.**Nagyérdemű közönség szives figyelmébe!!****Tavaszi idényre** alkalmas újdonságaim közül ajánlom alant jelzett cikkekelt feltűnő olcsó árban.

Valódi angol, olasz, gráci és honi gyártmányu kalapok és czilinderek, fehérneműek, bái ingek, gallérok és kézelők, chickes nyakkendők, Francia batiszt, vászon és selyem zsebkendők, elegáns angol férfi esernyők, Francia és Angol illatszerek, vadász sapkák és vadász harisnyák, saját gyártmányu bőr keztyük, pénz, szivar és cigaretta tárczák, ezüst sétatokok, minden a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy a felsorolt árukkal felszerelt üzleteimet becses látogatásokkal megtisztelni sziveskedjenek.

Hallatlan

olcsó árban kapható

egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármily színben, a tavaszi és nyári idényre 3 méter

2 forint 75 krért.

A vállalat készpénzfizetés mellett öszszevásárolja a posztgyárosoktól a visszamaradt árukat és így ily hallatlan olcsó árban boesátja eladásra. Nines tehát semmi félrevezetés benne, hogy ily mesés olcsó árban kaphatók e ruhaszövetek, melyeknek minden darabja válogatott minőségű, divatos mintájú és megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett eszközünk.

A nagy forgalom miatt és tekintetbe véve a rendkívül olcsó árat, mintákat nem küldünk.

Vidéki megrendeléseknél a szín megjelölése elegendő.

Központi ruhaszövet-kiviteli vállalat

Budapesten, V., Ferencz József-tér.

KIADÓ LAKAS!

Négy szoba, konyha, hozzátartozó mellék helyiségekkel

főtér

Ranunkel-ház

II.-ik emeleten.

Ugyanott egy bolt helyiség és raktár május 1-re kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

Nemes rózsafák

a legmegbízhatóbb kitűnő fajokban kaphatók igen jutányos áron

Farkas és Harabula

műkertészek

rózsa és növény telepén

kertész telep Mike-Péresi ut mentén virág csarnok fő piac nagy tőzsde mellett.

Nagy készlet

tavaszi kiültetésre minden féle dísz és virító növényekből.

Készít

Csokrokat,**Koszorukat,****Virág-kosarakat, és****mindenféle virág munkákat**

a legfinomabb izléssel legujabb divat szerint

rendkívül jutányos áron.

Élő vágott virágokból állandó nagy raktár. Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Kertek és virág ágyak készítése szolid árak mellett teljesítetik.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Eljen

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Budapest. VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihálovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. E., Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerházában; Josa és Jona drogériájában.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételét 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válaszra beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A KINEK

smeretség híján

háztartásra
nevelőre
üzletlátsra
üzletvezetőre
könyvelőre
segédre
ispánra
vinezellőre
kulesárnőre
gazdasszonyra
szakácsnőre
szobaleányra
szolgálóra
kocsisra
házmesterre
stb.-re
van szüksége

A KI

eladni vagy venni kíván

butort földet
bort szőlőt
üzletet stb.
házat

A KI BÉRBE

adni kíván

birtokot üzletet
házat lakást stb.

adja fel hirdetését

a

„SZABADSÁG”

kiadóhivatalánál.

Hol a jó és olcsó!

Fazekas Kálmánál
Hatvan u. 4 sz. (Koszo-
rus-ház), hol mindennemű
földfestekek valamint pil-
lanat alatt száradó szo-
bapadló és butor lak-
kok, firmisz, vékony és
vastag asztalos enyv 38
kr. kilója és minden e
szakmába vágó cikkek
olesóbban mint bárhol a
nagyérdemű közönség ren-
delkezésére állanak.

2 világos

pinceszélység kiadó
Batyányi-utca 1. sz. alatt
értekezhetni ugyanott a
házmesternél.

Üri udvarilakás

három szoba stb. májusra
kiadó Timár-u. 19.

10 év óta fennálló

havi és heti részletüzle-
tomben a tavaszi áruk
nagy választékban meg-
érkeztek és áremeles-
né küll árusítatnak Kohn
Hermann Hatvan-u.

Olesó bevasárlási

foirás vászon, karton,
ruhászövet, kész blousok,
kötények, paplanok és e
szakmába vágó cikkek
Feldman Cz. és Társa
Cezegnél, Debreczen, Si-
monffy u. (városi bérház.)

Első eperjesi

len- és damaszt mű-
szövőde képviselők
Schvartz Victor Deb-
reczen, Simonffy-utca
(városi bérház.) Valódi
Rumburgi és Irlandi
vásznak, Schroll-féle schi-
fonok, törülközők, ág-
huzatok, damaszt és asz-
talterítékek, zsebkendők
és kész fehérműek
raktára.

Luczerna,

répamagvak és búk-
köny legolesóbb és leg-
jobb minőségben Deutsch
Albert és Fia magkeres-
kedésében kaphatók
Hatvan-u.

Üzleti berendezés

állvány-pult olesó árért
eladó. Megtekinthető Kos-
suth-utca 15 szám.

A Széchenyi utca

folytatását képező aléban
a jobb oldali harmadik
kert (Széchenyi kert 45.
sz.) igen diszes parkkal
fenyőerdővel és esemege
szőlővel ellátva, három
szobát két verendát és
melléképítményeket tar-
talmazó diszes nyaraló-
val együtt kiadó, vagy
eladó. Értekezni lehet
Csapó u. 10 sz. alatt
az emeleten lakó tulaj-
donosnál.

Gazdasági- ipari-
és háztartási gépek
szakszerű javítása leg-
jutányosabban végeztetik!

Egyszerű- és diszes Kertilóczákat,

kerti- és raktári
Vizfecskendőket,

udvari- és községi
Kutszivattyukat,

kitűnő szerkezetű
Borsajtókat,
Szöllőzuzókat-

és minden építési
Vastárgyakat,

olesó gyáriáron
elsőkézből ajánl

„Debreczeni Vasöntőde és Géglakatosság”

Péterfia végén, a hadházi utcában.

Olesó tüzi forgács, fát

elárusít 2 köbméterenként 6 koro-
nájával 10 köbméter bevasárlásánál
minden esomónál 1 korona enged-
mény. — Ugyanott kapható kész
különbféle méretű tölgy oszlop és
tölgy palló, deszka értekezhetni

Horváth és Biczónál Csapó-utca 51 sz.

Van szerencsém a n. é. kö-
zönséggel tudatni, hogy 25 év
óta fennálló jó hírnévnek örvendő

butorraktáramat

a mai kor igényeinek megfelelőleg
ujjonnan berendeztem, hol a leg-
egyszerűbbtől kezdve, legszebb ki-
vitelű szoba berendezéseket, vala-
mint egyes butor darabokat is jó
kiszolgálás és legjutányosabb árak
mellett eszközölök.

Teljes tisztelettel

ZATORSZKY ISTVÁN UTÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca (f.)

Boros testvérek

nőidivataru hazaban

Debreczen, Kossuth-utca 6.

Értesíti a

tisztelt hölgyközönséget,

hogy raktarát a legremekesebb

ujdonságokkal

látta el a

tavaszi idényre.

Régibb cikkek melyen leszállított árban.

Olesóbb mint bárhol!

Lemez konyha edény 1 Ko. 65 kr.

és ugy szinte mindenféle konyha
felszerelések legolesóbb árban kap-
hatók

Pásztor Gyula és Társa
vasüzletében

Csapó-utca Bankház.

Uj havi és heti részlet üzlet!

Hatvan-utca 2. Bignió-házzal szemben.

Minden nős és éves lakással bíró
egyen csekély

heti vagy havi részletekben

vásárolhat nálam:

valódi szepességi vászon és da-
maszk árukat, kész férfi és női öltö-
nyöket, továbbá tavaszi és őszi női
kabátok és gallerok, schiffon és grad-
lik, tükör es képek és még sok itt
fel nem sorolt e szakba vágó cikkek.

A legujabb divatu férfi öltö-
nyök ugy készen mint a szövetek,
kaphatók.

Tisztelettel

KAISER SALAMON.

ke

!! Üzlet helyiség változás miatt !!

Értesítjük a t. közönséget, hogy
a raktáron levő férfi-, női- és
gyermek cipők, kalapok, ingek,
nyakkendők, legujabb divatu nap-
ernyők, blousok, miederek stb.

Május hó 1-ig

minden elfogadható áron

kiárusítatnak.

Tisztelettel

Székely Jenő és társa

Piacz és Miklós-utca sarok.

Gallerok dírbja 10 kr.

Kitűnő minőségű homoki
lajbor kapható kicsinyben
és nagyban Hunyady ut-
czán 9 szám alatt, keres-
kes Geza földbirtokosnál.

Alapított 1828.

FÜVESSY LAJOS

előbb Füvessy Bertalan,

Érczöntőde és kulfuró

vállalata.

Simonffy-utca 15 szám.

Ajánlja saját készítményü

kut szivattyuit

3 évi jótállással.

Jóvizü kutak furását

helyben és vidéken gyorsan és a
legjutányosabban, jótállással esz-
közöl.